

SEKTÖREL POLİTİKALAR KOMİSYONU

GÜNCEL ÇEVRE KONULARI VE MEVZUATINA İLİŞKİN TÜSİAD GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİ

- İklim Değişikliği İkinci Ulusal Bildirimi
- Sera Gazı Emisyonlarının Takibi Hakkında Yönetmelik
- Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Kontrolü Yönetmeliği

13 Temmuz 2012

TS/SHT/2012-060

Sosyal ve ekonomik dengeler kadar iklim değişikliğinin de toplum, üretim ve sanayi kolları üzerindeki önemi ileriki yıllarda giderek artacaktır. Bu sebeple, iklim değişikliği ile ilgili ulusal ve uluslararası gelişmeler ve sektörlerle yansımaları TÜSİAD tarafından çeşitli platformlarda düzenli olarak takip edilmektedir.

Sektörlerin mevcut durumu ve ileriki dönemde onları bekleyen tehdit veya fırsatların tespit edilebilmesi için sera gazı emisyon hesaplarının doğru verilerle net bir şekilde ortaya konması sanayi stratejilerinin öngörülebilirliği açısından önemlidir.

Ülkemizde, salım sınırlandırılması ile ilgili kabul edilmesi olası uluslararası taahhütler ve özellikle enerji yoğun sektörlerde salım sınırlamasının maddi yansımalarına yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Ancak bu çalışmalarda özellikle sektörel enerji tasarrufu potansiyelleri ve salım sınırlandırma rakamları her zaman gerçeği yansıtmamaktadır. Sektörlerin gerçek üretim ve tasarruf potansiyellerinin yansıtılabilmesi ve uygulanabilir ve rekabetçi politikaların üretilebilmesi için büyüme ölçekli modellemelerin ilgili sektörlerle ortak çalışmalar sonucunda belirlenmesi gerekmektedir.

Sektörlere yönelik enerji verimliliği ve CO2 salımlarıyla ilgili yapılacak çalışmalarda, ilerleyen süreçte sanayimizi zorlayacak durum ve kısıtlamalarla karşı karşıya kalınmaması için aşağıda detaylandırılacak hususların dikkate alınması büyük önem taşımaktadır.

Enerji verimliliği sürdürülebilir bir gelecek için etkili ve en uygun maliyetli yöntem olması sebebiyle sanayi açısından büyük önem arz etmektedir. Bu sebeple, enerji verimliliğine yönelik sektörel potansiyel hesaplamaları sektör temsilcileri ile çalışılmalı ve başta KOBİ'ler olmak üzere yatırımcılara uygun kredi imkanları sağlanmalıdır. Özellikle enerji verimliliği ve modernizasyon yatırımlarına yönelik olarak izin/lisans süreçlerinin sadeleştirilmesi ve hızlandırılması yönünde atılacak adımlar yatırımların hız kazanmasında önemli rol oynayacaktır.

Son dönemde sera gazı salınımlarının tek sorumlusu ağır sanayiymiş gibi bir algının çeşitli çevrelerde yerleştii görülmektedir. **Oysa İklim Değişikliği Strateji Belgesi'ndeki oranlar dikkate alındığında...** Stratejik yatırımların sürdürülebilirliği açısından enerji yoğun sektörlerde rekabet gücünü etkileyecek, uygulanması güç adımlar atılmaması ve uygulanabilir politikalar geliştirilebilmesi için ilgili tüm tarafların katılımı ile ortak çalışmalar yürütülmelidir. Bu bağlamda, İklim Değişikliği Koordinasyon Kurulu altındaki alt çalışma gruplarının çalıştırılması kritik öneme sahiptir. Özel sektör, sektör temsilcilerinin ve kamu ile işbirliği içerisinde çalışacak bu gruplara elinden gelen katkıyı sağlamaya hazırdır. İklim değişikliği ve enerji verimliliği düzenlemeleri çerçevesinde sektörlerin kapasitelerinin belirlenmesi, karşılaştırmaların sektörel bazda ve AB merkezli gerçekleştirilmesi ve potansiyelin en iyi mevcut teknolojiler kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir. Bahsi geçen konulara ilişkin yol haritaları özel sektör ile işbirliği içerisinde gerçekleştirildiği takdirde gerçekçi verilere ve sonuçlara ulaşılacaktır. Kyoto Protokolü doğrultusunda Avrupa Birliği'nde enerji yoğun sektörlerdeki gelişmeler bu anlamda dikkat çekicidir. Örneğin; 2005 yılında Kyoto Protokolünün yürürlüğe girmesiyle Avrupa Birliği enerji yoğun sektörler sera gazı azaltımı yerine artırım hedefi almıştır. Dolayısıyla her sektörün kendi içinde ve sektör temsilcileri ile fikir alışverişi içerisinde değerlendirilmesi ve stratejilerin buna göre belirlenmesi önemlidir.

Türkiye'nin uluslararası iklim değişikliği rejimindeki özel konumunun ve rejimin mevcut asimetrik yapısının yarattığı darboğazların; yeni dönemle birlikte gelişmiş-gelişmekte olan ülke tanımlarının ötesinde oluşturulacak yeni mekanizmalar sayesinde aşılabileceği umulmaktadır. Bu kapsamda, özellikle, Türkiye'de 2015 sonrasında sektörlerin tabi olacağı sistemin şekillenmesinde özel sektör temsilcileri olarak üzerimize düşen görevi yapmaya hazır olduğumuzu belirtmek istiyoruz.

Avrupa Birliği Salım Ticareti Sistemi ve diğer ulusal salım ticareti sistemlerinin ayrıntıları, sektörlerle etkileri, karbon kaçağına karşı geliştirilen önlemler, diğer sistemlerle olası bağlantılar, küresel olarak önümüzdeki dönemde karbon piyasasında arz-talep dengeleri ile ilgili öngörüler, yeni teknolojilerin girişi gibi önemli konuların; düşük karbonlu ekonomiye geçiş stratejisi kapsamında ulusal olarak, konunun tüm tarafları ile sistematik bir biçimde değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bu çerçevede, kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının yakın bir ilişki içinde hareket ederek ülkemizin yeni oluşacak küresel iklim finansmanı sisteminden en yüksek faydayı sağlaması için titizlikle planlama ve kapsamlı çalışmalar yapılması ve bu doğrultuda bir ülke pozisyonu oluşturulması büyük önem taşımaktadır.

Bu genel pozisyon itibarıyla Türkiye'nin İklim Değişikliği 2. Ulusal Bildirimi Projesi, Sera Gazı Emisyonlarının Takibi Hakkında Yönetmelik ve Atık Elektrik ve Elektrikli Eşyalar Hakkında Yönetmelik'e ilişkin olarak görüşlerimiz ekte değerlendirmelerinize sunulmaktadır.

Türkiye'nin İklim Değişikliği İkinci Ulusal Bildirimi

İklim Değişikliği İkinci Ulusal Bildirimi, "Sera Gazı Emisyon Projeksiyonları" bölümü belli varsayımlara dayalı bir öngörü çalışması olması vasıtasıyla ülkemiz sanayisi açısından kritik öneme sahiptir. Ancak unutulmamalıdır ki halihazırdaki kamu politikaları emisyon projeksiyonları bağlamında ülke kapasitesi ve ihtiyaçları doğrultusunda ancak artıştan azaltım gerçekleştirilmesini öngörmekte ve enerji verimliliği üzerinde yoğunlaşmaktadır. "Sera Gazı Emisyon Projeksiyonları" Bölümü sonuçlandırılırken de bu temel politikaların göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Bir başka ifadeyle mevcut devlet politikasının, sektörel süreçlere yönelik bir emisyon sınırlaması gerektirmemektedir.

Bu bakış açısıyla İklim Değişikliği İkinci Ulusal Bildirimi Projesinin "Sera Gazı Emisyon Projeksiyonları" bölümünün hâlihazırda açıklanmış olan kamu politikaları ile tam olarak örtüşmeyen varsayımlar kullanılarak belirli sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir. Bu sebeple, söz konusu bölüm ilgili kamu ve özel sektör taraflarınca değerlendirilmiş ancak konu üzerinde mutabakat sağlanamamıştır.

Gerçekleştirilen toplantılar sonucunda sera gazı projeksiyonlarına dair sorunun hesaplama yönteminden kaynaklandığı da birçok kurum ve kuruluş tarafından kabul edilmektedir.

Hâlihazırda İklim Değişikliği İkinci Ulusal Bildirimi'nin Avrupa Birliği Sekreteryası'na sunulması için oldukça geç kalındığı da bir gerçektir. Bu doğrultuda, yeni bir yöntem ile sera gazı projeksiyonlarının yeniden hesaplanmasının oldukça uzun zaman alacağı düşünülürse söz konusu bildirimin projeksiyonlar bölümü olmadan gönderilmesi daha uygun olacaktır. Doğru yöntemin bulunması ve ulusal ve uluslararası politikalara uygun, gerçekçi bir projeksiyon elde edilmesi için çalışmalar bu süreçte devam etmeli ve İklim Değişikliği Üçüncü Bildirimi'ne güçlü bir doküman gönderilmesi bundan sonraki ana hedef olmalıdır.

Sera Gazı Emisyonlarının Takibi Hakkında Yönetmelik

TÜSİAD olarak, sera gazı emisyonlarının yüksek doğruluk oranıyla izlenmesi ve raporlanması, ülke politikalarının doğru veriler üzerine oturtulması açısından öteden beri desteklediğimiz ve aslen BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'ne taraf olunmasından itibaren gerekli olduğunu belirttiğimiz bir husustur. Söz konusu Yönetmelik, konuyla ilgili genel kavramları ve çerçeveyi içermekte ve Bakanlıkça ilerdeki dönemde yayımlanacak ek düzenlemeler ve tebliğler ile bazı temel ayrıntıların netleştirileceği anlaşılmaktadır.

T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından söz konusu Yönetmeliğe ilişkin iki tebliğ çıkarılacağı bildirilmiştir. Bu tebliğler; sera gazı emisyonlarının hesap ve/veya ölçüm ile belirlenmesine yönelik detayların yer alacağı “izleme-hesap tebliği” ve doğrulayıcı kuruluşların sera gazı hesap-ölçüm yönteminin inceleme esaslarını içerecek “doğrulama tebliği”dir. Söz konusu tebliğlerin 2012 yıl sonuna kadar hazırlanacağı belirtilmiş olup, bu süre içerisinde işletmelerin izlemesi gereken yol ve yöntemlerin hangi uygulama kapsamında gerçekleştirileceği Bakanlıkça netleştirilmeli ve ivedilikle açıklanmalıdır. Sanayiinin yönetmelik gereği emisyon tayini yapabilmesi ve izleme planı ile emisyon değerlerini doğrulaması açısından sürecin netliği son derece önemlidir.

Bu tebliğler ve rehber dokümanlar hazırlanırken dikkat edilmesi gereken en önemli unsur sera gazı emisyon hesaplama metodolojisindeki istatistiki belirsizliklerin netliğidir. Dolayısıyla kılavuzlar hazırlanırken belirsizlik hesaplarının nasıl yapılacağının belirtilmesi önemlidir. Aynı zamanda; özellikle emisyon kaynakları yoğun olan sektörler için belirsizlik hesaplamalarına dair eğitimlerin de hazırlanması faydalı olacaktır. Akış ölçerlerdeki belirsizlik değerini kontrol altında tutmak veya azaltmak için kalibrasyon işlemlerinin yapılması gerekmektedir. Bunun için ünitelerin durdurulması, enstrümanların sökülmesi ve akredite laboratuvarlarda kalibrasyonlarının yaptırılması gerekebilmektedir. Bu durum üretim faaliyetini olumsuz yönde etkileyebileceğinden; mevcut cihazların sökülmeden doğrulamalarının yapılmasına yönelik uygulamalar göz önüne alınmalıdır. İşletim sırasında kalibrasyonun yapılabilmesi amacıyla; doğrulama yapacak cihazların akredite firmalara kalibre ettirilmesi ve bu cihazlar aracılığı ile işletimde olan enstrümanların doğrulamasının yapılması yönünde teknik gereklilikler tanımlanmalıdır. Ayrıca; cihazların kalibrasyon-doğrulama sıklığının, mevcut operasyonların yoğunluğu ve insan kaynağı açısından firmanın kendi dinamiklerine göre değerlendirilmesi uygun olacaktır. Emisyon hesaplarındaki belirsizliği etkileyen bir diğer unsur; hesaplamalarda kullanılan yakıt özelliklerinin belirlendiği laboratuvar analizleridir. Laboratuvar testlerinde belirsizliğinin azaltılmasına yönelik kriter ve şartlar belirlenmelidir. Bununla birlikte; söz konusu kriter ve şartlar, sektörlerin yeni yatırım

yapmasına sebep olacaktır. Örneğin; laboratuvarların ilgili testlere yönelik olarak akredite olması gerekebilir. Bu nedenle sektörleri yoğun ve zor bir sürecin beklediği göz önünde tutulmalı ve belirsizlik konusundaki oranlar, bu oranları uygulayacak olan sanayi ile işbirliği içerisinde kesinleştirilmeli ve kademeli geçiş sağlanmalıdır.

Sera gazı emisyonlarının azaltılması amacıyla teknoloji yatırımı yapan firmalarda kapasite artışı yaşanmaktadır. Bu durum ürün temelinde sera gazı salınımını azaltsa da üretim kapasitesinin artması sebebiyle toplam emisyon salınımını artırmaktadır. Bu durumda enerji verimliliği konusu temelinde hesaplamaların incelenmesi doğru olacaktır. Yutak alan konusu??? Bir diğer konu da firmaların kendi enerjilerini yenilebilir enerji olarak üretmesi ancak 500MW'ın üzerine çıkılması durumunda maliyetlerin artış göstermesidir.

Ayrıca önceki görüşlerimizde de üzerinde durduğumuz emisyon faktörü ve oksidasyon faktörü gibi teknik kavramların, çıkarılacak tebliğ ve kılavuzlarda açıklanacağı belirtilmiştir. Ancak kapsam ve hesap metodolojilerinin seçim esaslarının, gerekçeleriyle birlikte sanayi tarafıyla tartışılıp uygulanabilirliği üzerinde görüş birliğine varıldıktan sonra belirlenmesi önemlidir.

Sera gazı emisyonlarına yönelik yasal düzenleme yayınlanmadan önce birçok firma, uluslararası kabul görmüş ve Türk Standartları Enstitüsü tarafından onaylanarak Türk Standardı olarak yayınlanmış olan ISO 14064-1 Standardına uygun olarak sera gazı emisyonları değerini ihtiyari olarak doğrulamıştır. Doğrulama faaliyetlerinin son derece masraflı olduğu ve işletmelere ilave mali yükler getireceği göz önünde bulundurulduğunda söz konusu standarda uygun olarak doğrulama ve raporlama yapan firmaların, mağdur olmalarının engellenmesi için, ISO 14064-1 ile ETS uygulamalarının örtüştüğü alanların tespit edilmesi ve ISO 14064-1'e göre akredite kuruluşlar tarafından yapılan doğrulamaların da kabul edilmesi önemlidir.

Daha önce belirttiğimiz görüşlerde yönetmeliğin, kendi içerisinde kademeli bir anlayışla emisyon miktarı yüksek tesislerden 20 MW sınırına doğru genişletilmesi gerektiği, ayrıca doğrulama mekanizmasının da izleme ve raporlama sistemi tam çalışır hale geldikten sonra ve ancak emisyon ticareti uygulaması mevzu bahis olduğu takdirde gündeme alınmasının doğru olacağı belirtilmiştir. Tesis kapsamının 20 MW'a kademeli olarak indirileceği, doğrulama ve raporlamanın yaygınlaştırılacağı 4-5 yıllık sürede de diğer kurum ve kuruluşların Yönetmelikte öngörülen takvim uyarınca hazırlıklarını tamamlamaları gerekmektedir. Bu çerçevede, ETS uygulamalarının 2018'den önce başlatılmayacak olması olumlu bir gelişmedir. Ancak yine de Türkiye'deki işletmelerin 2013 yılı itibarıyla doğru veri toplayıp analiz etme kabiliyetleri sınırlıdır. Ayrıca 20 MW kapsamında kalan işletmelerin belirtilen rakamlardan çok daha fazla olduğu tahmin edilmektedir. Bu durumda, doğrulama yapacak akredite kuruluş kapasitesinin yeterliliği ile ilgili soru işaretleri meydana çıkmaktadır. Zira yönetmelikte belirtilen şekliyle 2014 yılının ortasında doğrulamaların tamamlanması için 2013 yılında doğrulayıcı firma akreditasyonlarının çok büyük bir bölümünün bitirilmiş olması gerekmektedir. Sürecin devamlılığı ve verimliliği için Bakanlığın güçlü bir altyapı oluşturması ve 20 MW sınırına kademeli geçiş konusunun tekrardan gündeme alınması önemlidir.

Yukarıda bahsi geçen konular dikkate alınarak, belirsizlik içeren hususların sektör ve işletme temsilcileriyle ortak çalışmalar yürütülerek açıklığa kavuşturulması gerekmektedir. Aksi takdirde, özellikle "Tier 3" talebinin gerekçesi, uygulanabilirliği ve proses emisyon faktörlerinin

belirlenmesiyle ilgili belli sorunlar oluşabileceği tahmin edilmektedir. Bu nedenle izleme planı formatı, izleme raporu formatı, hesaplama rehberleri gibi Yönetmeliğin başarılı şekilde uygulanması açısından son derece önemli unsurlar hazırlanarak en kısa zamanda yürürlüğe sokulmalıdır. Ayrıca sürecin doğru işlemesi açısından proses emisyon faktörleri ile ilgili uluslararası geçerliliği olan kaynakların belirlenmesi ve sanayici tarafından kullanılması için kapasite geliştirilmesi konusunda Bakanlık ve TÜİK tarafından eğitimler verilmesi önemlidir. Bu çerçevede, özel sektör – kamu koordinasyonunun sağlanması, tebliğ ve kılavuzların sanayi temsilcileri ile birlikte gerçekleştirilecek olan bir seri toplantı sonrasında çıkarılması sağlıklı olacaktır.

Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Kontrolü Yönetmeliği

Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Kontrolü Yönetmeliği sisteme dâhil tüm oyuncuların operasyonlarını iyileştirmeye ve neticede EEE tüketicilerine yansıtılan maliyetleri azaltmaya yöneltmek üzere olumlu bir adımdır. AEEE işlemlerini Türkiye'deki tüm üreticiler arasında adil bir biçimde dağıtan, tüm katılımcılara eşit hareket alanı sağlayan, daha güvenli geri dönüşüm uygulamaları ve bazı maddelerin çevreye zarar vermesinden kaçınılması yoluyla insan sağlığının ve çevrenin korunmasını sağlayacak bir sistem kurulması hedeflenmelidir.

Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Kontrolü Yönetmeliği, kişi başına düşen kilograma bağlı olarak artan bir yıllık toplama hedefi koymaktadır. Bu hedefe ulaşma sorumluluğu üreticilere yüklenmektedir. Toplama hedeflerinin sadece üreticilerin sorumluluğuna tayin edilmesi sistemin adil olmayacağı endişesini yaratmaktadır. Üreticiler, toplama noktaları ya da perakendeciler tarafından kendilerine teslim edilen AEEE'lerin yüksek standartlarda işlenmesinden sorumludur. Ancak, üreticilerin kuracağı uyum sistemleri dışında pazarda çok ciddi miktarda AEEE akışı olacaktır ve bu üreticilerin kontrolünde değildir. Pazarda, tüketicinin kapısından toplanan, hurdacılardan, seri ilanlardan ya da eBay gibi internet siteleri üzerinden satın alınan ikinci el ürünleri alıp-satan kayıt içi ya da kayıt dışı birçok toplayıcı ve hurdacı bulunmaktadır. Elbette, bu kişiler AEEE'lerin maddi değeri yüksek olması dolayısıyla ve ciddi kazançlar sağladıkları için bu faaliyetleri yürütmektedirler. 2008 yılında Hollanda AEEE geri dönüşüm sisteminin yayınladığı rapora¹ göre, ülkede kişi başı oluşan 18,5 kg AEEE miktarının 14.8kg'si (%80) lisanslı olarak geri dönüştürülmüş ancak bunun sadece 5,7 kg'si (%31) AEEE üreticileri tarafından kurulan uyum sistemleri tarafından geri dönüştürülebilmektedir. Geri kalan büyük kısım ise ticari toplayıcılar tarafından geri dönüştürülmüştür. Ticari toplayıcıları ve hurdacıları kontrol etme imkânı olmayan üreticilerin toplama hedefine ulaşma konusunda tek başına sorumlu olarak gösterilmesi adil ve uygulanabilir değildir. Toplama hedefinin sadece üreticiler tarafından toplanan AEEE'ye dayandırılarak hesaplanması haksız kazanca ve AEEE uyum maliyetlerinin ciddi ölçüde artmasına neden olacaktır. Ayrıca böyle bir durumda çevre koruma konusunda da arzu edilen faydaya ulaşamayacaktır. Toplama hedefinin sadece üreticiler tarafından toplanan AEEE üzerine dayandırılması, belediyelerin ya da kurumlararası son kullanıcıların AEEE'leri üçüncü şahıslara satması, AEEE'lerin toplama hedefini yakalamak ve Yönetmeliğe uymak zorunda olan üreticilere çok daha yüksek fiyattan satılmasına ve bu şekilde haksız kazanca, kontrolsüz ve suni maliyetlere neden olabilir. Bu durumda üreticiler Yönetmelik kapsamında AEEE toplama hedeflerine ulaşmak için çok yüksek maliyetler ödemek zorunda bırakılacaktır. Örneğin; İngiltere'de bu şekilde haksız kazançlar bilim teknoloji sektörü için maliyetin %36 ve teşhir malzemeleri için %50 artmasına neden olmuştur. T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tüm AEEE akışının hesap edilmesini ve toplama oranına dâhil edilmesini sağlamalıdır. Tüm AEEE akışı Üretici Uyum Sistemi, diğer AEEE sorumluları ya da geri dönüşümcüler tarafından standartlara uygun olarak geri dönüştürülen tüm AEEE'leri kapsamalıdır. AB ülkelerinde AEEE ulusal mevzuatında kişi başı 4 kg toplama hedefine ulaşılması yönetmeliklerin amaç kısmında yer almakta ve ülke sorumluluğu olarak belirtilmektedir. Yani, hedefler tüm bir ülke için olup sadece hiçbir denetim ve yaptırım yetkisi olmayan üreticilere bırakılmamıştır. Bu çerçevede, ülkemizde de 4 kg hedefine

¹ Witteveen+Bos (2008) Onderzoek naar complementaire afvalstromen voor e-waste in Nederland, 10 April 2008

erişim amaçlanmakla birlikte bu hedef sadece üreticilere yüklenmemeli ve ülke hedefi olarak benimsenmelidir. Dolayısıyla adil bir sisteme sahip olmak için Genişletilmiş Üretici Sorumluluğu sistemi, sadece üreticiler tarafından yönetilenleri değil, tüm yollardan toplanan ve işlenen AEEE'leri kapsamalıdır. Sistem tüm paydaşların katılımını öngörmeli, şeffaf ve denetlenebilir uygulama faaliyetleriyle desteklenmelidir. Genişletilmiş Üretici Sorumluluğu sistemleri AEEE finansman yükümlülüklerinin düzgün ve adil dağılımını sağlayacak bir sistem tarafından desteklenmelidir.

Üzerinde durulması gereken bir diğer konu koordinasyon merkezinin yapısıdır. Koordinasyon merkezi, yetkilendirilmiş kuruluşların ve yetkilendirilmiş kuruluş yapısını haiz olmayan ve Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Kontrolü Yönetmeliği'nin 17. Maddesine göre teminat sunan üreticilerin, Bakanlıkla ve yerel yönetimlerle koordinasyonlarının sağlanması amacıyla, kâr amacı gütmeyen ortak bir yapı olarak tasarlanmıştır. Koordinasyon merkezinin yapısı, merkeze dâhil olacak kurumların yapılarına göre belirlenecektir.

Örneğin; yetkilendirilmiş kuruluş kar amacı gütmeyen ortak uyum organizasyonu olarak tanımlanmıştır. Kar amacı gütmeyen kuruluşlar vakıf veya dernek yapısında olabilmektedir. Vakıfların kuruluşunda amaçlarına göre tahsis edilmiş asgarî mal varlığına sahip olmaları gerektiği, böyle bir gerekliliğin ise yetkilendirilmiş kuruluşun varlık sebebi ile ilintili olmadığı dikkate alındığında yetkilendirilmiş kuruluşun dernek yapısında olması daha sağlıklı olacaktır.

Derneklerin kurulması için en az yedi gerçek veya tüzel kişinin katılımı gereklidir. Koordinasyon merkezi altında toplanacak olan Bakanlık, yetkilendirilmiş kuruluşlar, yerel yönetimler birer tüzel kişilik olduğu takdirde dernek kurulması için yeterli sayıya ulaşamamaktadır. Dolayısıyla teminat sunan üreticiler koordinasyon merkezine dâhil olmadan dernek yapısına ulaşmak mümkün değildir, öte yandan yetkilendirilmiş kuruluşa dâhil olmayan üreticilerin teminat vermeleri için de koordinasyon merkezine gerek vardır. Bu çelişkili durum sistemi olumsuz etkileyecektir.

Dernek kurulması için yeterli sayıya ulaşılması amacıyla bölge veya ürün bazlı sınıflandırılmış birden fazla yetkilendirilmiş kuruluşun, tahminen bölgesel birlikler olarak faaliyet gösterecek yerel yönetimler ve Bakanlık ile ortaklaşa Koordinasyon Merkezi'ni kurması gerekmektedir. Mevzuat, hem dernek kurulmasını sağlamak, hem de üreticilere ve geri dönüşümcülere seçenek sunmak ve rekabeti teşvik etmek amacıyla birden fazla Yetkilendirilmiş Kuruluş oluşturulmasına olanak tanımalıdır. Ayrıca sistemin adil olabilmesi için toplama hedeflerine ve toplanan AEEE'lerin ağırlıkça yüzdesine göre temsilcilerin Koordinasyon Merkezi Yönetim Kurulu'nda yer almaları ve AEEE toplama hedefi sorumluluğu dikkate alınarak sektör bazında oy hakkına sahip olmaları önemlidir.

Yerel yönetimler tek tüzel kişi olarak temsil edilemeyeceği için, yetkilendirilmiş kuruluşlar için geçerli olan çoklu yapılanma yerel yönetimler için de geçerli olacaktır. Öte yandan AEEE toplama hedeflerine ulaşma sorumluluğu üreticilere verildiğinden dolayı Koordinasyon Merkezi çatısı altında oluşacak birliğin ağırlıklı olarak üreticilerin temsil edildiği bir yapıda olması doğru olacaktır. Bunun gerçekleşmesi için Koordinasyon Merkezi dâhilinde yetkilendirilmiş kuruluşların sayısının yerel yönetim temsilcileri ile uyumlu olması gerekmektedir.

Ayrıca geri dönüşümün üretici tarafından finansmanı, üretici ve Yetkilendirilmiş Kuruluşlar tarafından belirlenen, geri dönüşümün gerçek maliyetlerine dayandırılmalıdır. AEEE'lerin taşınması ve depolanması ile ilgili olarak da üreticilerin sorumluluklarının paylaşılması önem taşımaktadır. Bu çerçevede, dağıtıcı araçlarının taşıma lisansı almasına gerek olmamalı, satış noktaları tarafından kurulacak ve işletilecek olan III. Sınıf Getirme Merkezleri için tanımlanan 25 m²lik alan azaltılmalı ve belediyeler ile alışveriş merkezlerinin getirme merkezlerinde tam zamanlı çalışan, sorumlu bir personelin bulundurulmalıdır.